
Årsbokslut 2017 - Tekniska nämnden

Innehåll

Ordlista	3
Verksamhet.....	6
Åtaganden och nyckeltal.....	10
Internkontrollplan	13
Omedelbar åtgärd.....	13
Redovisning av uppdragsföretag	13
Ekonomi Gata/Park/Fordonshantering/Gamla deponier, ansvar 20-26.....	14
Drift.....	14
Investeringar	17
Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid.....	23
Ekonomi Avfall, ansvar 27	24
Drift.....	24
Balansräkning	28
Kassaflödesanalys	29
Investeringar	29
Ekonomi VA, ansvar 29	30
Drift.....	30
Balansräkning	38
Kassaflödesanalys	38
Investeringar	38
Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid.....	46
Personalredovisning	49
Personal och kompetensförsörjning.....	49
Jämställdhet.....	49
Arbetsmiljö	50
Internkontrollbilaga	53

Ordlista

Verksamhetsbegrepp

ARV	Avloppsreningsverk
GC-väg	Gång- och cykelväg
Internkontrollplan	Interkontrollplan är en del av kommunens styrmodell. De processer/punkter som ingår i planen anses vara viktiga att regelbundet följa upp så att förvaltningen bidrar med att kommunens mål uppfylls. De processer som skall kontrolleras enligt planen identifierades vid risk- och väsentlighetsanalysen (se nedan).
Risk och väsentlighet	Vid en risk- och väsentlighetsanalys belyses verksamhetens processer. Det som bedöms är om det finns risker för att någonting negativt påverkar förvaltningens förmåga att bidra till kommunens övergripande mål. Identifieras en risk görs bedömningen om dess väsentlighet. Om analysen ger en hög sannolikhet för en risk samtidigt som en väsentlig skada kan uppstå kan det beslutas om en omedelbar åtgärd. Det kan även beslutas om ett åtagande eller en internkontrollpunkt.
VV	Vattenverk
Åtagande	Åtagande är en viktig del i kommunens styrmodell. Dessa skall beskriva hur förvaltningen skall bidra till att kommunens övergripande (prioriterade) mål ska uppfyllas. Åtagande kan identifieras i samband med en risk- och väsentlighetsanalys.
ÅVC	Återvinningscentral (Sollebrunn och Bälinge)
ÅVS	Återvinningsstationer (ofta i anslutning till livsmedelsbutiker)

Ekonomitermer

Avskrivning	När en tillgång har införskaffats med syftet att användas under en längre period, kan dess kostnad fördelas över hela perioden. När perioden har förflutit betyder det att tillgången är avskriven och inte längre utgör någon kostnad. Avskrivningar berör endast avfall och VA i detta dokument.
-------------	--

Avskrivningar för tex gata belastar kommunstyrelsens ansvarsområde.

Balansräkning	Balansräkningen består av tillgångar samt eget kapital och skulder vid en viss tidpunkt. Balansräkningens två delar, tillgångar samt eget kapital och skulder, ska vara lika stora på dagen då samtliga konton i bokföringen redovisas och avslutas.
Budget	Syftet med budgetering kan beskrivas som en prognos av intäkter och kostnader inför en period. Budgeten används som ett verktyg för beslutsfattning.
Fordran abonnenter	Har vi en fordran på abonnenterna (avfall och VA) innebär det att taxan som tagits ut inte har räckt för att täcka kostnaderna för att bedriva verksamheten.
Förutbetalda intäkter	Förutbetalda intäkter är inkomster du fått betalt för eller skickat faktura på och som helt eller delvis ska intäktsredovisas kommande räkenskapsår. Detta berör främst VA och anslutningsavgifter som faktureras ett år men där intäkten fördelas på kommande 25 år.
Gemensamma resurser	<p>Med gemensamma resurser avses de resurser som fördelas mellan de tre förvaltningarna på Sveagatan. Exempel på detta är inköpta tjänster (till Sveagatan) som städning och hyreskostnad. Syftet med att hantera dessa kostnader som gemensamma är att vi enklare och mer effektivt kan fördela ut kostnaderna.</p> <p>Även personella resurser ingår, tex reception, ekonomienhet och nämndsekreterare. Syftet med att ha dessa som en gemensam resurs är att ha en mer driftsäker och mer effektiv stödresursorganisation.</p> <p>Även den politiska organisationen benämns gemensam resurs i det här dokumentet.</p>
Intäkter	En intäkt är värdet i pengar av de prestationer som utförts under en tidsperiod, alltså värdet av periodens försäljning. Intäkter och kostnader är det som utgör resultaträkningen, där differensen mellan de två utgör resultatet.
Investering	Med investeringar i det här dokumentet avses fysiska tillgångar, exempelvis infrastruktur, byggnader eller maskiner som skrivs av under flera år. Se även under avskrivningar.

Kassaflödesanalys

Med kassaflödesanalys får du överblick över förändringen av likvida medel under en period.

Kommunbidrag

I den kommunala ekonomin menas, med kommunbidrag, det anslag som kommunfullmäktige delar ut till de skattefinansierade verksamheterna (inte avfall och VA).

Kostnader

Ett sätt att definiera en kostnad är att beskriva det som att det är värdet av förbrukade resurser under en period. Intäkter och kostnader är det som utgör resultaträkningen, där differensen mellan de två utgör resultatet.

Resultaträkning

Det kallas för resultaträkning för att det är här som förvaltningens resultat kan utläsas genom en sammanställning av intäkter och kostnader under en räkenskapsperiod, oftast ett år. Resultatet fås genom att addera intäkterna och sedan dra bort kostnaderna och visar då om förvaltningen gjort ett överskott eller underskott. Resultatbudgeten är en plan över framtida intäkter och kostnader och vad de kommer göra för verksamhetens resultat.

Skuld abonnenter

Har vi en skuld till abonnenterna (avfall och VA) innebär det att taxan som tagits ut varit högre än vad som krävts för att täcka kostnaderna för att bedriva verksamheten.

Verksamhet

Tekniska nämndens verksamhet består av fyra huvuddelar, gata, park/natur, VA och avfall. VA och avfall särredovisas ekonomiskt i enlighet med tidigare beslut. Nämndens verksamheter är väldigt viktiga för Alingsås kommun och eventuella driftstopp är ofta märkbara för flertalet av kommunens invånare och näringsidkare. Utöver huvuddelarna ansvarar nämnden också för kommunens samlade fordonshantering samt skötsel av gamla nedlagda deponier.

2017 har varit ett år av förändring för Tekniska nämnden. Bland annat har tre av fyra avdelningschefer nyrekryterats. Rekryteringarna har gått över förväntan och de nya cheferna har kommit in med nytt mod och driv. Utöver nya avdelningschefer har fyra nya enhetschefer rekryterats. Även dessa rekryteringar har gått bra och enhetscheferna är på plats.

Nämnden har under året kämpat med att hålla budget, vilket slutade med ett positivt resultat på 99 tkr för de skattefinansierade delarna.

När det kommer till både VA och Avfall så är resultaten sämre i förhållande till budget.

Gata

En ny gatuchef tillträdde i augusti och en ny enhetschef för utförarverksamheten i november och flera nya kollegor har tillkommit på utförarenheten med anledning av pensionsavgångar etc. Sjuktalet på avdelningen har under året gått ner från ca 13 % till runt 5 %, mycket på grund av ett konsekvent arbete med rehabiliteringsfrågor. Med anledning av de stora personalförändringarna så har det i vissa delar inte varit möjligt att genomföra allt som var tänkt, men grunduppdraget har utförts utan större problem.

Att kommunen växer märks genom att avdelningen har fortsatt mycket arbete med externa kontakter. Det kommer dagligen ett stort antal synpunkter, felanmälningar, frågor m.m., men även ansökningar och olika ställningstaganden som ska göras. Ett konkret exempel är att antalet ansökningar om bl.a. schakttillstånd, upplåtelse allmän plats och trafikanordningsplaner ökat med 37 % jämfört med 2016, från 386 till 529 ärenden. Dessa kontakter och ansökningar tar mycket tid i anspråk, vilket tar tid från andra arbetsuppgifter.

Det som har fått stå tillbaka är det långsiktiga arbetet och investeringsplaneringen, vilket är något som kommer att vara i fokus under 2018. Under hösten 2017 har organisationen setts över och avdelningen har påbörjat en förstärkning av olika funktioner.

Utförarenheten ansvarar för drift, underhåll och projekt i egen regi. Under 2017 har ett omtag påbörjats kring skyltning och avstängningar vilket har gett positiva resultat. Det stora arbetet är dock det som utförs utan att det märks i någon större omfattning, förutom när det inte görs. Även 2017 har avdelningen med stort engagemang från personalen tömt papperksorgar utmed gatunätet, sopat gatorna, skött vinterväghållningen, tagit hand om löpande underhåll och mycket annat. Enheten utför på uppdrag av VA-avdelningen utbyte av VA-ledningar vilket samordnas med gatuarbeten på samma plats. Under året har bland

annat Bergsgatan, Köpmansgatan och väg 42 genom Sollebrunn fått nya ledningar. En ny busshållplats har byggts vid Musikvägen och Östra Ringgatan har stensatts på en ytterligare del.

Sammanfattningsvis så har 2017 varit ett omvälvande och stundtals ansträngande år för Gatuavdelningen, men avdelningen är på väg åt rätt håll.

Park

All parkskötsel är utlagd på entreprenad. En ny upphandlingsprocess är nyligen påbörjad, med avsikt att samtliga entreprenader får en gemensam starttidpunkt den 1 april 2019. Skötselentreprenaderna har löpt på utan några större incidenter. Kontrakten garanterar en miniminivå och ytterligare beställningar t.ex. trädbeskärning och underhåll av parkmöbler har hanterats restriktivt för att kunna hålla budget.

Naturenheten sköter kommunens naturmark. Enheten, som är en del av parkavdelningen, har under året välkomnat två personer med s.k. anställningsstöd där kommunen får 100 % i bidrag. Parkavdelningen är en bra start för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att få komma tillbaka och känna på arbetslivet. Med anledning av detta har avdelningen nära kontakt med både arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten på Socialförvaltningen.

Att hålla kommunens lekplatser på en godtagbar standard och även utveckla och utöka lekplatserna är en viktig del av parkavdelningens verksamhet. Parkavdelningen har fått avbryta en upphandling som avser upprustning av en lekplats på grund av att lägsta anbud översteg budgeten. Förslaget minskades och kunde därefter genomföras. Kostnaderna för såväl utrustning som markanläggningsarbete har stigit mycket de senaste åren. Många lekplatser har behov av upprustning och prioriteringar måste göras. Dessutom övertog parkavdelningen i maj 2017 två lekplatser från kommunstyrelsens ansvar, båda i väldigt dåligt skick.

Några av investeringarna som gjorts är en ny parkväg samt satsning på biologisk mångfald i Brunnsparken genom anläggande av äng samt nya belysningspelare som entrémarkeringar till Plantaget. I Nollhaga har området kring Tropikhuset rustats upp och det pågår projektering av entréplatsen. En allmän fruktlund har anlagts nedanför Brogården. Samverkansprojektet Järtas Park har intensifierats under året och ett förslag på en park med sekelskiftestema har tagits fram.

Alla medarbetarna får dagligen telefonsamtal och mejl från kommuninvånare med synpunkter och påpekanden t.ex. som berör trasig utrustning. Synpunkter är både negativa såsom klagomål men även förbättringsförslag inkommer. Alla inkomna synpunkter är viktiga för att utveckla verksamheten och samtliga synpunkter besvaras.

Avfall

Tekniska nämndens avfallsavdelning ansvarar för kommunens avfallshantering genom insamling av hushållsavfall, drift av två återvinningscentraler (ÅVC) samt drift av en pågående deponi. Ambulerande insamling av farligt avfall, två miljöstationer placerade på bensinstationer samt tömning av slam från enskilda avloppsanläggningar ligger inom ramen för avdelningens ansvar och utförande. Även företagskunder har möjlighet att lämna avfall på Bälunge och Torp ÅVC. Sedan 2014 kan även privathushåll från Lerum och Vårgårda lämna

avfall mot avgift. Fyra nya partners i återbruk har handlats upp. Emmaus Björkå, Stadsmissionen, Myrorna och PMU Vinden kommer hjälpas åt att ta hand om flödet av återbruksföremål som ankommer vårt återbrukstält på Bälinge.

Verksamheten har arbetat framgångsrikt med att skapa mer möjligheter till återbruk, vilket är mycket bra för Alingsås. Alingsås kommun hamnar väldigt högt upp i SKL:s mätning "Kommunens Kvalitet i Korhet" kopplat till återvinning av material, vilket är fantastiskt. Stort fokus har legat på att utveckla verksamheten och framtidens utmaning ligger istället i att arbeta med att begränsa kostnadsutvecklingen. Övertiden bland personalen måste minska inte minst som en del i arbetet med att förbättra arbetsmiljön inom avdelningen.

Schemaläggning av personal på återvinningscentralen samt inköp av en extra FNI-bil som ska kunna ersätta annat fordon som repareras är exempel på insatser som successivt ska minska behovet av timanställda och även minska övertidsuttaget bland tillsvidareanställda. Utöver detta pågår ett intensivt arbete med att sänka avdelningens sjukfrånvaro vilket redan gett viss effekt.

Avfallsavdelningen har under året haft omsättning på såväl avdelningschef som driftchef, vilket innebar att hösten präglades av tillfälliga lösningar på chefssidan. Kommunfullmäktige beslutade under hösten om en höjning av avfallstaxan, vilket bedömdes som nödvändigt med tanke på såväl intäkter som ökade personalkostnader.

VA

VA-avdelningen ansvarar för kommunens verksamhet enligt Lagen om allmänna vattentjänster. Dricksvatten produceras och distribueras och avloppsvatten tas om hand och renas i avloppsreningsverk eller dagvattenanläggningar.

2017 har inneburit förändringar i organisationen med ny VA-chef, biträdande VA-chef, projektledare och servicetekniker samt rekrytering av två driftchefer.

Arbetet med att bygga ut kommunalt VA till omvandlingsområden har fortgått enligt plan. Huvudvattenledning till verksamhetsområden i kommunens södra delar är driftsatt och betryggar därmed försörjningen ytterligare. Utbyggnad av kommunikation mellan Hjälmareds vattenverk och yttre anläggningar har avancerats och färdigställts. Omläggning av huvudledning för dagvatten i Sollebrunn har fortgått enligt plan. Utbytestakten för ledningsnät hamnade på 1,1 %. Under året initierades projektet med att byta ut befintliga vattenmätare hos abonnenter till fjärravläsningsbara mätare.

Årets förväntade torksituation vad gäller dricksvatten blev lindrig, med endast ett fåtal fastighetsägare med privata brunnar som drabbades.

Problem med den slammottagningsanläggning som tidigare byggts har inneburit en komplettering med en maskinbyggnad och utrustning för att fränksilja material som annars innebär haverier på pumputrustning.

I augusti observerades svavelväte som ett ökat problem på Nolhaga avloppsreningsverk, som senare under hösten kom att eskalera. Rötning av slam ger alltid en viss mängd svavelväte, men denna höga produktion av svavelväte slog ut delar av processen i reningsverket och blev även ett arbetsmiljöproblem. Troliga orsaker till svavelbildningen var

problem med uppstart i ena rötkammaren i kombination med hög dosering av lättillgängligt kol i kvävesteget. Efter intensivt arbete kan det efter fyra månader konstateras att personalen fått igång processen och gasproduktionen igen. Glädjande är att trots problemen har utsläppskraven enligt miljötillståndet uppfyllts.

Under året har dricksvatten med god kvalitet levererats i hela kommunen och omfattningen av incidenter med vattenläckor och andra problem på ledningsnätet har varit normala.

Åtaganden och nyckeltal

Tekniska nämnden har i Alingsås flerårsstrategi för 2017-2019 fått riktade uppdrag att arbeta mot, samtidigt som det finns ett antal fokusområden där nämnden kan bidra genom särskilda åtaganden. Utöver detta finns 12 prioriterade mål med ett antal indikatorer kopplade. Tekniska nämnden har arbetat fram åtaganden kopplade till ett flertal av de prioriterade målen. Tekniska nämnden har i den antagna väsentlighets- och riskanalysen identifierat ytterligare områden att arbeta med.

- Klart
- Pågående
- Ej genomfört

1.

Prioriterat mål:

I Alingsås skapar vi goda livsmiljöer genom långsiktigt hållbar utveckling.

Styrindikator:

Ytvattnets innehåll av totalfosfor i Anten ska minska.
Andelen hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning ska öka.

Tekniska nämndens

Åtagande:

Tekniska nämnden åtar sig att verka för att ett uppströmsarbete påbörjas.
Tekniska nämnden åtar sig att arbeta för att antalet hushåll med FNI (fastighetsnära insamling) ska öka.

Tekniska förvaltningens

Åtagande:

Tekniska förvaltningen ska under 2017 arbeta fram en projektplan för hur nämndens uppströmsarbete ska genomföras. Förvaltningen ska också starta arbetet under 2017.
Tekniska förvaltningen åtar sig att genomföra en informationskampanj kopplat till FNI.

Nyckeltal:

Framarbetad projektplan.
Antal hushåll med FNI.

Resultat:

Handlingsplanen för uppströmsarbetet är framtagen och presenterad för nämnden i oktober. Genom att arbeta uppströms är förhoppningen att utsläppen av kemikalier och annat som inte hör spillvattnet till ska minska vilket underlättar för reningsverken.
Avfallsavdelningen arbetar kontinuerligt med att marknadsföra FNI. 2016 var 5279 hushåll anslutna till FNI och per den sista december 2017 har detta ökat till 5500 hushåll (motsvarar ca 67 % av totalt antal hushåll). Att få fler hushåll att sopsortera i större utsträckning ökar möjligheterna att nå de nationella miljömålen.

2.

Prioriterat mål:

I Alingsås skapar infrastrukturen möjligheter för tillväxt.

Styrindikator:

Antalet meter gång- och cykelvägar ska öka .
Medborgarnas upplevelse av infrastrukturen i kommunen ska förbättras.

Tekniska nämndens

Åtagande:

Tekniska nämnden åtar sig att verka för ökat antal kilometer gång- och cykelväg inom kommunen.
Tekniska nämnden åtar sig att verka för ökat användande av befintliga gång- och cykelvägar.

Tekniska förvaltningens

Åtagande:

Tekniska förvaltningen åtar sig att arbeta för att antalet kilometer gång- och cykelväg inom kommunen ska öka.

Tekniska förvaltningen åtar sig att genomföra en informationskampanj kopplat till cykling.

Nyckeltal:

Antal km gång- och cykelväg ökar.

Genomförd informationskampanj.

Resultat:

Planering för gång- och cykelväg i de norra kommundelarna pågår och gång- och cykelvägarna i kommunen har under 2017 ökat. Ska kommunen utvecklas som cykelstad är det viktigt att det finns säkra och framkomliga vägar för detta ändamål.

Att bygga cykelvägar är viktigt men syftet är ändå att få Alingsåsarna att cykla i större utsträckning. Någon informationskampanj är inte genomförd under 2017. Åtagandet nedprioriterades med anledning av chefsbyten på gatuavdelningen.

3.

Prioriterat mål:

I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning.

Styrindikator:

Användningen av förnybara drivmedel till personbilar och lätta lastbilar ska öka.

Tekniska nämndens

Åtagande:

Tekniska nämnden åtar sig att verka för att andelen miljöbilar i den kommunala bilflottan ska öka.

Tekniska förvaltningens

Åtagande:

Tekniska förvaltningen åtar sig att arbeta för att antalet miljöbilar i den kommunala bilflottan ska öka.

Nyckeltal:

Antal elbilar/elhybrider ska öka.

Resultat:

Kommunens totala fordonspark har ökat andelen miljöbilar enligt den nya definitionen med ca 10 %.

4.

Prioriterat mål:

I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet.

Styrindikator:

Sjukfrånvaron i kommunen ska minska.

Medborgarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet i kommunen ska förbättras.

Medborgarnas upplevelse av bemötande och tillgängligheten i kommunen ska förbättras.

Tekniska nämndens

Åtagande:

Tekniska nämnden åtar sig att verka för en minskad sjukfrånvaro inom tekniska förvaltningen.

Tekniska nämnden ska verka för en ökad tillgänglighet via telefon inom förvaltningen, det innebär att om anknypningen inte är bortkopplad ska någon svara.

Tekniska nämnden åtar sig att arbeta för att sprida vetskapen om att e-tjänsten "fixa min gata" finns.

Tekniska förvaltningens

Åtagande:

Tekniska förvaltningen ska arbeta fram en kompetensförsörjningsplan under 2017.

Tekniska förvaltningen ska vid upphandling av nya maskiner ta med arbetsmiljöperspektivet i upphandlingarna.

Andelen lyckade kontaktförsök där svar på fråga/frågor erhålls enligt KKiK (kommunen kvalitet i korthet) ska öka till 70 % vid nästa mätning.

Tekniska förvaltningen åtar sig att via kommunens hemsida och sociala medier göra medborgarna medvetna om att e-tjänsten "fixa min gata" finns.

Nyckeltal:

Minskad sjukfrånvaro.

Andelen lyckade kontaktförsök (KKiK).

Andelen information i kommunens sociala medier.

Resultat: Kompetensförsörjningsplanen är påbörjad under 2017 men inte antagen. Sjukfrånvaron har minskat med mer än 1 procentenhet under 2017 i förhållande till totalen för 2016. Några resultat för KKiK har inte kommit för 2017 specifikt för Tekniska förvaltningen. Andelen information i kommunens sociala medier kan bli bättre och förvaltningen kommer jobba mer intensivt med detta framöver.

5.

Prioriterat mål: I Alingsås finns goda möjligheter till arbete och företagande.

Styrindikator: Kommunens näringslivsranking ska öka.

Tekniska nämndens
Åtagande: Tekniska nämnden ska verka för att upprätthålla en god kontakt med kommunens näringsliv.

Tekniska förvaltningens
Åtagande: Tekniska förvaltningen ska medverka vid möten inom evenemangsgruppen och stadsutvecklingsgruppen.

Nyckeltal: Andel möten med tekniska förvaltningens närvaro ska vara minst 80 %.

Resultat: Tekniska förvaltningen har haft en hög närvaro under året. Antalet möten har dock minskat under senare delen av 2017.

6.

Prioriterat mål: I Alingsås är det tryggt, säkert och välkomnande.

Styrindikator: Medborgarnas upplevelse av hur tryggt det är i kommunen ska öka.

Tekniska nämndens
Åtagande: Tekniska nämnden ska verka för att det levereras ett dricksvatten av god kvantitet och kvalitet.

Tekniska förvaltningens
Åtagande: Tekniska förvaltningen ska arbeta för ett dricksvatten av god kvantitet och kvalitet.

Nyckeltal: Antal otjänliga dricksvattenprover ska vara noll under 2017.

Resultat: Under 2017 var inga dricksvattenanalyser otjänliga. Det är oerhört viktigt att det dricksvatten som levereras ut är av god kvalitet så våra kommuninvånare kan känna sig säkra.

7.

Prioriterat mål: I Alingsås finns det attraktiva boendemöjligheter.

Styrindikator: Medborgarnas nöjdhet med att bo och leva i kommunen ska bibehållas eller förbättras.

Tekniska nämndens
Åtagande: Tekniska nämnden åtar sig att öka möjligheten till stadsnära odling.

Tekniska förvaltningens
Åtagande: Tekniska förvaltningen ska arbeta för att andelen mark för stadsnära odling ökar.

Nyckeltal: Andelen ha/kvm mark för stadsnära odling.

Resultat: Nytt område planerades, men kunde inte genomföras på grund av spårarbeten (Kometgatan). Projektet är viktigt då alla som bor i lägenhet ges möjlighet till rekreation genom odling. Det planeras istället att genomföras under 2018.

8. 	
Prioriterat mål:	I Alingsås skapar vi goda livsmiljöer genom långsiktigt hållbar utveckling.
Styrindikator:	Antalet meter gångfartsgator i Alingsås centrum ska öka.
Tekniska nämndens Åtagande:	Tekniska nämnden åtar sig att verka för ökat antal gångfartsgator i Alingsås centrum.
Tekniska förvaltningens Åtagande:	Tekniska förvaltningen åtar sig att utreda vilka gator inom Alingsås centrum som lämpar sig för gångfartsgator.
Nyckeltal:	Andelen gångfartsgator.
Resultat:	Några nya gångfartsgator har inte beslutats om under senaste året. Frågan är avhängig den strategiska trafikutvecklingen. En utredning om möjliga framtida platser har påbörjats för att ge underlag för kommande beslut.

9.

En risk som framkom i den av nämnden antagna väsentlighets- och riskanalysen var att andelen invasiva arter ökar. Dessa behöver bekämpas för att inte ta över. Risken att detta prioriteras ner i en hårt ansatt budget är stor.

Tekniska nämnden åtar sig att göra minst en riktad insats kopplad till någon/några olika invasiva arter 2017.

Under året genomfördes bekämpning av parkslide på fem utvalda platser. Dessutom har förvaltningen haft möte med kyrkogårdsföreståndaren om skunkkallan. Bekämpning av den, i form av uppgrävning genomfördes också under 2017.

Internkontrollplan

Samtliga kontrollmoment är genomförda under året. Av internkontrollpunkterna är det tre avvikelser. Vissa åtgärder kommer att behöva göras för att säkerställa att avvikelserna arbetas bort. Som exempel kan nämnas att förvaltningen bör införa rutin som säkerställer att ramavtal förnyas innan avtalstiden har gått ut.

Se bilaga för ytterligare detaljer.

Omedelbar åtgärd

Inga omedelbara åtgärder identifierades inför 2017.

Redovisning av uppdragsföretag

Tekniska förvaltningen har anlitat Peab och Mikael Björk Service för utförande av skötselentreprenader inom parkområdet i södra respektive norra kommundelarna. Sedan 1 april 2015 sköter Green Landscaping skötselentreprenad i stadskärnan.

Inom avfallssektorn genomförs insamling och omhändertagande av hushållens farliga avfall av Stena Miljö. Hämtning av slam utförs av Cleanpipe.

Ekonomi Gata/Park/Fordonshantering/Gamla deponier, ansvar 20-26

Drift

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse bokslut/budget 2017	Bokslut 2016	Differens 2016/2017
Verksamhetens intäkter	12 867	13 160	293	11 579	1 581
Personalkostnader	-20 441	-19 357	1 084	-17 983	-1 374
Lokalhyror	-1 890	-1 818	72	-1 811	-7
Köp av tjänster	-12 756	-12 954	-198	-12 075	-879
Gemensamma resurser	-3 450	-3 140	310	-3 553	413
<i>varav personalkostnader</i>	-2051	-1947	104	-2235	288
<i>varav lokalhyror</i>	-697	-657	40	-607	-51
<i>varav köp av tjänster</i>	-322	-259	63	-372	113
<i>varav övriga kostnader</i>	-379	-277	102	-338	61
Utdebitering personalkostn.	21 073	20 833	-240	17 986	2 847
Övriga kostnader	-32 478	-33 684	-1 206	-29 768	-3 916
Verksamhetens kostnader	-49 942	-50 120	-178	-47 204	-2 916
Verksamhetens nettokostnader	-37 075	-36 960	115	-35 625	-1 335
Finansnetto		-16	-16	-5	-11
Kommunbidrag	37 075	37 075	0	36 902	173
Årets resultat	0	99	99	1 272	-1 173

Sammanfattning

Teknisk förvaltning gör totalt ett positivt resultat med **99 tkr**. Inför 2017 blev nämnden inte tilldelade några extra medel för gamla deponier men kostnaderna budgeterades till 200 tkr, medel som då fick tas av gatu- och parkavdelningarnas ram. Budgeten för gamla deponier överskreds men tack vare att gatu- och parkavdelningarna båda visar positiva resultat gör Teknisk förvaltning ändå ett positivt resultat totalt sett.

Investeringsutgifterna är **8 411 tkr** lägre än budgeterat vilket framförallt hänförs till gatuavdelningens investeringar och kan till stor del härledas till personalbyten på chefsbefattningar och brist på planeringsresurser.

Förklaring till resultatet

Nedan följer en förklaring till resultatet med en jämförelse mot budget post för post.

Verksamhetens intäkter

Intäkterna är **293 tkr** högre än budget. Denna intäktsökning är framförallt hänförlig till gatuavdelningen och beror på högre intäkter än budgeterat för parkeringsövervakning, återställning och upplåtelse av mark. Även parkavdelning har ökade intäkter jämfört med budget vilket beror på ökade bidrag för personal på grund av den arbetsmarknadsinsats som gjorts där ett nytt naturarbetslag bildats. Motsvarande kostnad återfinns under **personalkostnaderna**.

Personalkostnader

Personalkostnaderna är **1 084 tkr** lägre än budgeterat och beror på sjukskrivningar och vakanser. I budget fanns parkeringsvakt men parkeringsövervakningen har istället köpts in vilket medför lägre personalkostnader men högre kostnader under **köp av tjänst**.

Lokalhyror

Ingen avvikelse att kommentera. Se **gemensamma kostnader** för hyreskostnader på Sveagatan.

Köp av tjänster

Köp av tjänster avviker negativt med totalt **198 tkr**. Inom denna post finns både positiva och negativa avvikelser på kontonivå. Posten påverkas bland annat av att parkeringsövervakningen köpts in under 2017, vilket det inte var budgeterat för.

Gemensamma resurser

Gemensamma resurser innefattar nämndkostnader, ledning, stödfunktioner (bland annat HR, ekonomi, förvaltningssekreterare, informatör) och lokalkostnader på Sveagatan (inklusive kontorsutrustning).

I budgetarbetet tas en procentuell fördelning fram rörande hur mycket tid som bland annat administrations- och ekonomipersonal kommer att arbeta med samtliga verksamheter inom Tekniska förvaltningen, Samhällsbyggnadskontoret samt Miljöskyddskontoret. I bokslutet görs en avstämning för att ta fram den verkliga procentuella fördelningen.

Totalt är utfallet för de **gemensamma resurserna 310 tkr** lägre än budget. De lägre kostnaderna beror på lägre personalkostnader, bland annat på grund av sjukskrivning, och lägre kostnader för IT-tjänster än budgeterat.

Utdebitering personalkostnader

Posten **utdebitering personalkostnader** är **240 tkr** lägre än budgeterat. Denna post påverkas av vakanser och sjukskrivningar eftersom personal då inte är på plats och kan

skriva tid. Att den inte motsvarar de minskade personalkostnaderna beror på att flera av de tjänster som varit vakanta varit tjänster som inte tidsredovisar i så stor omfattning.

Övriga kostnader

Övriga kostnader avviker negativt med **1 206 tkr** jämfört med budget. Avvikelsen beror i huvudsak på att en större del av den tid som redovisats lagts på drift och en mindre del på investeringsprojekt jämfört med budget.

Jämförelse mellan årets resultat och föregående års resultat

För 2016 redovisade teknisk förvaltning ett positivt resultat på **1 242 tkr** och för 2017 är motsvarande siffra **99 tkr**. **Intäkterna** är **1 581 tkr** högre 2017 jämfört med 2016. De ökade intäkterna beror på ökade intäkter för parkeringsövervakning och avstängningar.

Personalkostnaderna är ca **1 374 tkr** högre 2017 och beror på organisationsförändringar. Bland annat har personal flyttats från Samhällsbyggnadskontoret till Tekniska förvaltningen och ett nytt naturlag har införts under 2017.

Köp av tjänster är ca **879 tkr** högre 2017 jämfört med 2016 och beror på högre kostnader för parkeringsövervakning då tjänsten numera köps in av Securitas.

Gemensamma resurser är totalt **413 tkr** lägre än 2016 och beror på sjukskrivning samt organisationsförändring.

Utdebitering personalkostnader är **2 847 tkr** högre 2017 vilket beror på att mer tid redovisats 2017.

Övriga kostnader är **3 916 tkr** högre 2017 jämfört med 2016. Denna post påverkas också av att mer tid har redovisats. Dessutom blev kostnaderna för bland annat reparationer av bilar och maskiner ca 500 tkr högre 2017. Resterande differens beror på ett flertal olika poster.

Prognossäkerhet

Nedan visas de prognoser som nämnden lämnat under 2017 och hur väl de stämmer överens med det slutliga resultatet. Som framgår av tabellen motsvarar prognosen som lämnades i delårsbokslutet det slutliga resultatet i bokslutet 2017 bra. Förvaltningen har under 2017 arbetat med införandet av beslutsstödssystemet Hypergene som prognosverktyg, ett arbete som kommer att fortsätta under 2018.

Månad	Prognos	Avvikelse från bokslut
Delårsbokslut	0	-99
Vårsbokslut	328	229
Bokslut 2017	99	

Investeringar

Nedan följer investeringsutfallet 2017 med en jämförelse mot budget samt utfall för 2016. Förklaringar till större avvikelser mot budget 2017 per investeringsprojekt finns i tabellen nedan.

Den största totala avvikelsen mot budget rör gatuavdelningens investeringsprojekt. Avvikelsen beror på olika aspekter men kan till stor del härledas till personalbyten på chefsbefattningar och brist på planeringsresurser. En relativt stor del beror också på att de gemensamma projekten med VA-avdelningen planerades om under året och fick en större tonvikt på VA-arbeten än på gatuarbeten. Vissa tänkta åtgärder gick inte heller att genomföra då beslut från myndigheter inväntats. 2018 bedöms avdelningen bättre kunna utföra tänkta investeringar då en ny person har anställts och då flera nyanställda börjar komma in i sina arbetsuppgifter.

År 2016 var utgiften för exploateringsinvesteringarna **3 725 tkr**, men för 2017 är motsvarande siffra 0 tkr. Detta beror på att exploateringsinvesteringarna flyttats till Kommunstyrelsens ansvar.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget 2017
Expansionsinvestering						
Hållplats Konduktörsgatan/Musikvägen	750	712	38			Hållplats Konduktörsgatan byggd under hösten. Återstår endast mindre asfaltering.
Stadsodling	50	7	43			Endast mindre åtgärder behövdes i år.
Hållplats Näckrosgratan	0	146	-146			Slutfakturering av projekt 2016.
Hållplats Charlottenbergsvägen	0	206	-206			Slutfakturering av projekt 2016.
Hållplats Bolltorpsvägen	0	88	-88			Slutfakturering av projekt 2016.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget 2017
Expansionsinvesteringar totalt	800	1 160	-360	2 456	1 297	
-varav exploatering						
Expansionsinvesteringar exploatering totalt	0	0	0	3 725	3 725	
Imageinvestering						
Reinvestering						
Ospecc arbetsprogram gata	4 600	1 995	2 605			Budgetpost för gatuinvesteringar i gemensamma projekt. Under 2017 utfördes fler projekt som var rena VA-projekt än beräknat, varför gatas kostnader blev lägre.
Gatubelysning vägföreningar	300	1	299			Ej haft tydliga objekt för detta under 2017, delvis pga personalbrist.
Utbyte av gatunamnsskyltar	50	13	37			Hanns ej med då skyltansvarig bytts 2 ggr under 2017.
Asfalt Avskrivning > 5 år ca 50 % av totalbehov	2 000	1 375	625			Vissa svårigheter att beräkna kostnader till följd av nytt avtal gjorde att vi var onödigt försiktiga vid beställning.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget 2017
Ossec Bilar och maskiner gata	2 000	1 969	31			
Inventarier gata	50	7	43			
Hjortmarka upprustning	150	98	52			Entréprojekt som fortsätter 2018.
Ossec Arbetsprogram natur	100	29	71			Projekt som är svårt att kostnadsberäkna, består av flera mindre delprojekt.
Maskininvesteringar natur	100	145	-45			
Instängsling av betesmark får	180	185	-5			
Lekplatser, upprustning	1 000	1 755	-755			Lekplatsupprustningar har blivit mycket dyrare. Avbruten upphandling och omarbetning billigare förslag. Många lekplatser i behov av upprustning.
Parker, skyltar, lekplatser	100	124	-24			Lekplatsskyltar till alla lekplatserna under hösten, något mer än beräknat.
Fasta sittplatser	300	196	104			Andra projekt har tagit mer tid/resurser, parksoffor till torgen går på gatuavdelningens budget.
Trädplantering enl trädplan	300	420	-120			Satsning på bl.a. allmän fruktlund.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget 2017
Förädling av parkmark enl parkplan	2 000	2 104	-104			Avser Brunnsparken till största del+t.ex. nya belysningspelare Plantaget
Ospec Arbetsprogram park	250	355	-105			Många mindre projekt som är svåra att kostnadsberäkna exakt.
Järtas park	500	285	215			Projektet tar tid att samverka.
Nolhaga park	2 098	714	1 384			Några delar uppskjutna till vår 2018, entrétorg anpassas efter simhallsbygget.
Inventarier park/natur	25		25			
Mindre åtgärder på GC-nät enligt Trafikplan	200	149	51			Viss personalbrist gjorde det svårt att förbruka alla tillsatta medel 2017.
Väveribron	1 000	133	867			Byggnation kommer att utföras under 2018.
Stadskärnan park	250	174	76			Andra projekt har tagit mer tid/resurser, satsar mer på detta 2018.
Bro gamla Vänersborgsvägen	0	136	-136			Konsultkostnader för projektering inför kommande års byggnationer.
Reinvesteringar totalt	17 553	12 361	5 192	14 463	2 102	

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget 2017
Anpassningsinvestering						
Cykelparkeringar	200	164	36			Nya cykelställ vid stationen, blev något billigare än beräknat.
Åtgärder mot skredrisk Säveån	2 250	16	2 234			Miljödomen överklagad.
Åtgärder mot skredrisk övrigt	60	0	60			Post för oförutsedda händelser. Inget särskilt har hänt i år som kräver åtgärd.
Stadsmiljöåtgärder FÖP Stadskärnan	1 500	1 627	-127			Arbetet med stensättning blev ngt dyrare än beräknat då extern entreprenör togs in. Dock mycket snabbare jobb än annars. I denna post ligger även parksofforna till torgen.
Tillgänglighet staden inv. & åtg.	1 000	0	1 000			Har ej hunnits med av personalskäl.
Trafiksäkerhetsåtgärder	200	148	52			Viss personalbrist gjorde det svårt att förbruka alla tillsatta medel 2017.
Åtgärder säkra skolvägar	150	0	150			Arbete påbörjat med att identifiera åtgärder inför 2018.
Åtgärder buller	150	0	150			Post för oförutsedda händelser. Inget särskilt har hänt i år som kräver åtgärd.
Alingsås stadskärna åtgärder	250	291	-41			Många mindre projekt som är svåra att kostnadsberäkna exakt.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget 2017
Mindre åtgärder på Gatunätet	400	1	399			Har ej hunnits med av personalskäl, räknar med att mer hinns med under 2018.
Investeringar p g a dagvattenplan	0	55	-55			Oförutsedda behov som uppstått.
Projektering	0	-113	113			Projektet påförs utgifter för projektering på projekt i ett tidigt skede. Utgifterna förs sedan om till rätt projekt eller till drift.
Sandbergsvägen GC	0	57	-57			Kvarvarande kostnader/justeringar från föregående års projekt.
Kavlåsvägen GC-väg	0	327	-327			Projektering och inköp inför projekt 2018
GC-bro Lugnet	0	7	-7			Inledande kostnader inför projekt 2018
Anpassningsinvesteringar	6 160	2 582	3 578	5 891	3 309	
Totalt utgifter	24 513	16 102	8 411	26 535	10 433	

Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid

I nedanstående tabell redovisas bidrag för busshållplatser och gc-vägar. För 2016 beviljades och erhöles bidrag för ett flertal projekt, men för 2017 har endast bidrag erhöles för ett projekt. Bidrag har 2017 erhöles med 375 tkr för busshållplats Konduktörsgatan, vilket också var det budgeterade beloppet.

	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017
Inkomster					
Busshållplats Konduktörsgatan	375	375	0		375
GC Sandbergsvägen				427	-427
Gamla Vänersborgsvägen				380	-380
Kungsgatan				115	-115
Hållplats Näckrosgatan				102	-102
Hållplats Charlottenbergsvägen				123	-123
Hållplats Kvartersgatan				281	-281
Hållplats Bolltorpsvägen				211	-211
-varav exploatering					
TOTALT INKOMSTER	375	375	0	1 639	-1 264

Ekonomi Avfall, ansvar 27

Drift

Sammanfattning

Avfallsverksamhetens resultat är **- 1 600 tkr**. Budgeten var **- 1 339 tkr**. Avvikelsen är alltså **- 261 tkr**. Det negativa resultatet gör att verksamheten ackumulerat över tid nu har tagit ut för lite taxa och nu har en så kallad fordran på abonnenterna vid årets utgång. Fordran uppgår till **1 212 tkr**.

År 2016 gjorde verksamheten ett underskott jämfört med budget på ca **1 800 tkr**. Det var meningen att verksamheten under 2017 skulle kompensera för detta underskott (utöver budget) vilket tyvärr inte lyckades. Detta skulle göras genom att sälja plats på Bälinge deponi. I not 1 går det att se att de övriga intäkterna mycket riktigt ökar med **4 762 tkr** jämfört med budget. I denna post avser den största delen mottagning av förorenade massor till deponin.

Eftersom verksamhetens kostnader, som redovisas i not 2, ökar mer än intäkterna redovisar verksamheten trots intäktsökningen ett resultat som är sämre än budget. Framförallt är det **personalkostnaderna** som gör att budgeten inte hålls. Även **köp av tjänst** har en stor negativ budgetavvikelse där den största delen beror på ökade kostnader för flishantering.

Investeringsutfallet är **1 870 tkr** lägre än budgeterat och beror främst på att ett inköp av ett fordon flyttats till 2018. Dock har uppförandet av hallen för hantering av insamlat avfall blivit dyrare än budgeterat.

Förklaring till resultatet

Nedan följer en resultaträkning samt förklaringar till resultatet med en jämförelse mot budget uppdelat per not.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Avvikelse 2016/2017
Verksamhetens intäkter	1	41 504	46 607	5 103	41 047	-5 561
Verksamhetens kostnader	2	-34 647	-40 545	-5 897	-37 800	2 745
Avskrivningar	3	-7 550	-6 832	719	-7 240	-408
Verksamhetens nettokostnader		-693	-769	-76	-3 993	-3 224
Finansiella intäkter	4	216	4	-212	3	-1
Finansiella kostnader	5	-862	-835	27	-1 104	-269
Årets resultat före reglering abonnenter		-1 339	-1 600	-261	-5 094	-3 494
Reglering gentemot abonnenter		1 339	388	-951	5 094	4 706
Årets resultat		0	-1 212	-1 212	0	1 212

Verksamhetens intäkter (Not 1)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Verksamhetens intäkter			
Brukningssavgifter	35 305	35 646	341
Övriga intäkter	6 199	10 961	4 762
Överuttag/ökning skuld till abonnentkollektivet (+ innebär överuttag)	1 339	388	-951
Summa verksamhetens intäkter	42 843	46 995	4 152

Brukningssavgifterna ökar mer än budgeterat vilket beror på fler abonnemang och att fler övriga tjänster har sålts. Att övriga intäkter ökat med **4 762 tkr** jämfört med budget beror dels

på ökad försäljning av skrot från återvinningscentralen men framförallt på den ökade mottagningen av förorenade massor som deponeras på Bälunge deponi.

Verksamhetens kostnader (Not 2)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Verksamhetens kostnader			
Material	-20	-71	-51
Köp av tjänst	-11 356	-12 967	-1 611
Hyror	0	0	0
Personalkostnader	-14 126	-17 473	-3 347
Övriga kostnader	-8 202	-9 119	-917
Summa verksamhetens kostnader	-33 704	-39 630	-5 926
Gemensamma resurser	-943	-915	28
<i>varav personalkostnader</i>	-780	-773	7
<i>varav lokalhyror</i>	-56	-57	-1
<i>varav köp av tjänster</i>	-44	-39	5
<i>varav övriga kostnader</i>	-64	-46	18
Summa verksamhetens kostnader	-34 647	-40 545	-5 897

Kostnaderna för **köp av tjänst** ökar med **1 611 tkr** jämfört med budget där flishantering står för 70% av den ökning som redovisas. Ökningen beror även på ökade kostnader för inhyrd personal (chaufförer) samt konsulthjälp vid upphandling.

Kostnaderna för **personal** ökar med **3 347 tkr** jämfört med budget. I huvudsak är det hämtningsverksamheten och mer specifikt övertidsersättning och lön till timanställda som blivit dyrare än planerat. Det skall dock nämnas att ca 800 tkr av ökningen gäller beredskapsanställda där kostnaden inte budgeterats. Ungefär hälften av dessa kostnader bidragsfinansieras.

Övriga kostnader ökar med **917 tkr** där den största delen av den negativa avvikelsen beror på ökade kostnader för reparationer av hämtningsfordon.

Gemensamma resurser innefattar nämndkostnader, ledning, stödfunktioner (bland annat HR, ekonomi, förvaltningssekreterare, informatör) och lokalkostnader på Sveagatan (inklusive kontorsutrustning).

I budgetarbetet tas en procentuell fördelning fram rörande hur mycket tid som bland annat administrations- och ekonomipersonal kommer att arbeta med samtliga verksamheter inom Tekniska förvaltningen, Samhällsbyggnadskontoret samt Miljöskyddskontoret. I bokslutet görs en avstämning för att ta fram den verkliga procentuella fördelningen.

Avskrivningar (Not 3)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-1 574	-971	603
Avskrivningar maskiner och inventarier	-5 976	-5 861	115
Nedskrivningar	0		0
Summa avskrivningar	-7 550	-6 832	719

Kostnaderna för **avskrivningar** är **719 tkr** lägre än budgeterat och det beror på att vissa investeringar som t.ex. en lastbil blivit framflyttad till 2018. Även den redovisningsmässiga hanteringen av den nya hallen, där utbetalningarna skett sent på året, påverkar utfallet.

Finansiella poster (Not 4 och 5)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Ränteintäkter	216	4	-212
varav tillgodoräknad ränta på likviditet	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0	0
Summa finansiella intäkter	216	4	-212

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Räntekostnader	-862	-835	27
varav räntekostnader på långfristiga skulder till kommunen	-851	-835	16
Övriga finansiella kostnader	0	0	0
Summa finansiella kostnader	-862	-835	27

Räntekostnaderna avser kommunlånet. Avvikelsen när det gäller ränteintäkterna beror på nettoredovisning av intäkter och kostnader.

Resultatavstämning (Not 6)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Överuttag(-)/underskott (+)	1339	388	-951
Investeringsfond			
Skuld till abonnenter (UB 2017)		0	0
Överuttag = skuld till abonnenter ökar			

I samband med bokslutet för 2017 används den resterande skulden till abonnenterna på **388 tkr** till det negativa resultatet. Detta innebär att vid 2018 års ingång har verksamheten en fordran på abonnenterna som uppgår till **1 212 tkr**.

Jämförelse mellan årets resultat och föregående års resultat

Jämfört med föregående år 2016 så är resultatet 2017 ca **3 500 tkr** bättre. Intäktsökningen på **5 561 tkr** beror på en taxehöjning på 6% under 2017 och dels har mer utrymme sålts på Bälunge deponi än under 2016. När det gäller kostnadsökningen 2017 jämfört med 2016 på **2 745 tkr** så beror den i huvudsak på ökade personalkostnader. Även ökade kostnader för hantering av flis påverkar stort. (se resultaträkning)

Balansräkning

Underlag är ännu ej tillgängliga.

Kassaflödesanalys

Underlag är ännu ej tillgängliga.

Investeringar

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017
Reinvestering					
Inventarier		223	-223	121	102
Maskiner	120	37			
Fordon	2 800		2 800	2 864	-2 864
Kärl	1 000	1 076	-76	766	310
Container		38	-38	71	-33
Anpassningsinvestering					
Sollebrunn ÅVC förbättring	100		100	48	-48
Avfallsanläggning förbättring	250	141	109	346	-205
Måsen syd hall	5 000	5 800	-800	88	5 712
Mariedalstippen		2	-2	29	-27
Totalt utgifter	9 270	7 318	1 870	4 334	2 946

Investeringsutfallet är **1 870 tkr** lägre än budgeterat och beror främst på att ett inköp av ett fordon flyttats till 2018. Dock har uppförandet av hallen för hantering av insamlat avfall blivit dyrare än budgeterat. Hallen är inte färdigställd men det finns medel avsatt i budget 2018 för att hantera tillkommande utgifter för framförallt elinstallationen. Det finns även medel avsatta för inköpet av fordonet under 2018.

Ekonomi VA, ansvar 29

Drift

Sammanfattning

VA-verksamheten uppvisar, före reglering gentemot abonnenterna, ett negativt resultat för året uppgående till **-74 tkr**. Det budgeterade resultatet för året (före reglering) var dock ett överskott på 1 875 tkr. Detta innebär en negativ avvikelse jämfört med budget på **1 949 tkr**. Detta resultat har bokats ned till noll i årsbokslutet i samband med att det har reglerats mot skulden till abonnenterna. Det negativa utfallet förklaras av lägre intäkter (2 283 tkr) från både VA-avgifter samt från anläggningsavgifter än budgeterat. Även kostnaderna har totalt sett blivit lägre än budgeterat (334 tkr), dock ej i samma utsträckning som de minskade intäkterna. De huvudsakliga orsakerna till lägre kostnader är vakanser vars tillsättning dragit ut på tiden, lägre kostnader för reparationer och underhåll vid vatten- och avloppsreningsverk samt lägre avskrivningar till följd av förskjutningar framåt i tiden av investeringsprojekt som därmed ej tagits i drift enligt budgeterad tidplan.

Årets investeringar uppgår till **57 749 tkr**, vilket är **11 818 tkr** under budgeterad nivå. Det har varit stora avvikelser mot budget i både positiv och negativ riktning inom de olika investeringsområdena (enl. EIRA-modellen). Den största avvikelsen återfinns inom exploateringsinvesteringarna där budgeterade åtgärder inte blivit utförda alternativt senarelagts. Även VA-verksamhetens expansionsinvesteringar har ett lägre utfall bl.a. på grund av att VA-utbyggnaden inom Sundet försenats samt på grund av att utbyggnaden i Västra Bodarne utförts i egen regi till lägre utgift än budgeterat. Vidare har utgifter för reinvesteringar, främst vid avloppsreningsverk, vattenverk samt pumpstationer, fått skjutas på framtiden på grund av resursbrist under året.

Förklaring till resultatet

Nedan följer en resultaträkning samt förklaringar till resultatet med en jämförelse mot budget uppdelat per not.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Avvikelse 2016/2017
Verksamhetens intäkter	1	58 787	56 504	-2 283	57 316	-812
Verksamhetens kostnader	2	-41 599	-42 142	-542	-40 035	-2 106
Avskrivningar	3	-10 724	-9 906	818	-9 114	-792
Verksamhetens nettokostnader		6 463	4 456	-2 008	8 167	-3 711
Finansiella intäkter	4	0	14	14	15	-1
Finansiella kostnader	5	-4 588	-4 544	45	-5 357	813
Årets resultat före reglering abonnenter		1 875	-74	-1 949	2 825	-2 899
Reglering gentemot abonnenter		-1 875	74	1 949	-2 825	2 899
Årets resultat		0	0	0	0	0

Verksamhetens intäkter (Not 1)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Verksamhetens intäkter			0
Brukningavgifter	54 600	53 349	-1 251
<i>Anläggningsavgifter</i>			0
Periodiserade anläggningsavgifter	2 583	2 210	-373
Intäktsförda anläggningsavgifter	1 362	682	-680
Övriga intäkter	162	236	73
Avsättning investeringsfond			0
Upplösning investeringsfond	80	28	-53
Ökning (-)/minskning (+) skuld till abonnentkollektivet	-1 875	74	1 949
			0
Summa verksamhetens intäkter	56 912	56 578	-334

Den negativa budgetavvikelsen för intäkterna, uppgående till totalt 2 283 tkr (före reglering gentemot abonnenterna), förklaras främst av lägre intäkter från **brukningsavgifter** med totalt **1 251 tkr** (Not 1). Detta underskott beror nästan uteslutande på lägre intäkter från VA-avgifter från hushållen. Orsaken är att den preliminära debiteringen har visat sig vara för hög. Det har framkommit att underlagen/avläsningarna, som legat till grund för debiteringen, släpat längre bakåt i tiden än vad som tidigare varit känt. Avläsningar av mätarställning har i vissa fall släpat mer än ett år. Detta är nu genomlyst och åtgärdat. I de fall där avläsningarna visat på en lägre vattenförbrukning än preliminärt debiterat, har detta kunnat korrigeras och återbetalning till kunder har skett. Den satsning som inlets under året på installation av fjärravlästa vattenmätare hos abonnenter är ett led i att säkra bättre underlag för debiteringen.

Även intäkterna från behandlingsavgifter för slam- och lakvattenhantering blev lägre än budgeterat. Denna avvikelse var dock endast knappt 100 tkr och beror på att lakvattenmängderna är väderberoende och varierar med nederbördsmängden under året. VA-avgifter från industrier genererade samtidigt ett motsvarande överskott.

Intäkter från periodiserade samt från direkt intäktsförda **anläggningsavgifter** har tillsammans inbringat **1 053 tkr** (373 tkr+680 tkr) mindre än budgeterat. Detta beror på att färre fastigheter anslutits till kommunens VA-nät under året än budgeterat, främst i Saxebäcken, Norsesund och längs med Prästerydsvägen där utbyggnaden av VA-ledningar är fördröjd. Även för Tokebackaområdet hade intäkter budgeterats, men då ingen tomtförsäljning skett har dessa intäkter uteblivit.

Eftersom resultatet för året blev negativt har intäkterna justerats upp med **74 tkr** i samband med årsbokslutet för att verksamheten skall nå ett nollresultat.

Verksamhetens kostnader (Not 2)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Verksamhetens kostnader			
Reparation och underhåll	-1 730	-817	913
Processkemikalier	-3 245	-3 773	-528
El	-4 608	-4 321	287
Personalkostnader	-15 376	-14 266	1 110
Köp av tjänst	-6 338	-7 976	-1 638
Övriga kostnader	-7 994	-9 057	-1 063
Summa verksamhetens kostnader	-39 291	-40 210	-919
Gemensamma resurser	-2 308	-1 932	376
<i>varav personalkostnader</i>	<i>-1 571</i>	<i>-1 281</i>	<i>290</i>
<i>varav lokalhyror</i>	<i>-338</i>	<i>-334</i>	<i>4</i>
<i>varav köp av tjänster</i>	<i>-179</i>	<i>-168</i>	<i>11</i>
<i>varav övriga kostnader</i>	<i>-220</i>	<i>-148</i>	<i>72</i>
Summa verksamhetens kostnader	-41 599	-42 142	-542

Löpande kostnader för **reparation & underhåll** uppvisar ett utfall som ligger **913 tkr** lägre än budgeterat då behovet av löpande underhåll/reparationer främst vid vatten- och avloppsreningsverk samt pumpstationer varit lägre än beräknat. Detta är svårbudgeterat då haverier av pumpar, maskindelar osv. är svåra att förutse.

Kostnaderna för **processkemikalier** har fallit ut högre än budgeterat med **528 tkr**, något som huvudsakligen beror på driftstörningar i rötammaren vid Nolhaga reningsverk under årets senare del. För att få ordning på processen har mer kemikalier behövt köpas in. Vidare är den mängd kemikalier som behöver användas i reningsprocessen i viss mån väderberoende. Nederbördsmängden under år 2017 har varit liten under större delen av året. Torrare väder innebär mer koncentrerade halter av t.ex. fosfor och kväve i vattnet, vilket medför att mer kemikalier krävs för att uppnå en tillräcklig reningsgrad och upprätthålla tillåtna utsläppsvärden.

Kostnaderna för **el** har ett utfall som ligger **287 tkr** lägre än budgeterat. Budgetavvikelsen återfinns på vattenverket samt avloppsreningsverket i Alingsås och beror dels på den låga nederbördsmängden under året, vilket medför mindre vattenmängder att pumpa undan, och dels på den milda avslutningen på året.

Personalkostnaderna blev lägre än budgeterat med **1 110 tkr**. Orsaken är att budgeterade vakanser för data-, drifttekniker samt elektriker vid vattenverket i Alingsås samt vid

avloppsreningsverket i Nolhaga ej tillsatts under året. Tjänsten som driftschef vid dessa verk har varit vakant under årets andra hälft och rekryteringar har därför skjutits på framtiden i väntan på de nya driftschefernas tillträde. Vidare har det budgeterade beloppet för pensionsavsättningar för året visat sig vara för högt, vilket ytterligare bidragit till denna positiva budgetavvikelse.

Utfallet för **Köp av tjänster** är **1 638 tkr** högre än budgeterat. Fr.o.m. 2017 förs vissa kostnader för IT-kommunikation som en kostnad för administrativa tjänster inom kontogrupp *köp av tjänst*. Budgeten ligger dock kvar enligt tidigare på IT-kommunikation inom kontogrupp *Övriga kostnader*. Utfallet för Köp av tjänst har därför blivit högre än budgeterat men samtidigt motsvarande lägre under Övriga kostnader. Om man bortser från detta utgör den enskilt största avvikelsen oförutsedda kostnader som tillkommit till följd av driftstörningar i rötammaren vid reningsverket i Alingsås under hösten/vintern. Detta har medfört ökade kostnader (ca 700 tkr) för bl.a. transport av externt slam till annan anläggning (Gryaab Sävedalen). Vidare har verksamheten under året även haft ökade kostnader för underhåll av spillvattenledningar med bl.a. ökat behov av slamsugning av ledningsnätet samt rörproblem i självfallsledningar, vilket t.ex. har krävt filmning av ledningar för att komma tillrätta med problemen. Kostnaderna gentemot Lerums Kommun för deras rening av avloppsvatten i Ingared har också blivit högre än budgeterat. Konsultkostnaderna har stigit då verksamheten t.ex. har behövt ta hjälp av en processexpert för stöd avseende problemen med rötammaren och kväveprocessen. Vidare har en elkonsult anlåtats för att täcka verksamhetens behov då någon sådan resurs inte rekryterats under året som planerat. Ledningsverksamheten har vidare utökat uppdraget till leverantör (DHI) avseende läcksökning och flödesmätning av spillvattenledningar i Sollebrunn och Gräfsnäs.

Utfallet för **Övriga kostnader** ger ett underskott med **1 063 tkr**. Inom denna kontogrupp finns flertalet avvikelser på diverse konton, varav de största kommenteras nedan:

- **Material:** Ökade materialkostnader med drygt 1 000 tkr för byte av vattenmätare hos abonnenter. En ny typ av vattenmätare som fjärravläses har provats och utvärderats under året. Detta har resulterat i ett beslut om att mätarbyten skall ske med montering av den nya typen då detta innebär en effektivare avläsning, minimering av felräkningar till kund samt mindre administration.
- **Akuta underhållsåtgärder:** Kostnaderna för t.ex. anläggningsarbetare och beläggningsarbeten har varit högre än budgeterat med totalt ca 500 tkr. Asfaltbeläggningarna gäller i stort reparationer efter vattenläckor. Dessa kostnader är svåra att budgetera eftersom antalet vattenläckor, samt deras omfattning, varierar år från år. Därutöver har ett underhållsarbete med en tryckledning på Sävelundsgatan inneburit höga kostnader inom verksamhetsområde pumpstationer.
- **Verktyg/arbetskläder:** Kostnader för skydds- och processutrustning har ett högre utfall än budgeterat på grund av inköp i samband med driftstörningar i rötammaren (ca 140 tkr).

- Tid adm. personal: Kostnaderna för nedlagd tid på planering & administration kring reparationsuppdrag m.m. har ett lägre utfall för året jämfört med budget (-360 tkr).
- Tele & IT: Vissa kostnader för IT-kommunikation har förts som *Köp av tjänst* istället för som *Övrig kostnad* (se stycket *Köp av tjänster* ovan), vilket också dragit ned den totala avvikelserna för de övriga kostnaderna (-260 tkr).

De **gemensamma kostnaderna** innefattar nämndkostnader, ledning, stödfunktioner (bland annat HR, ekonomi, förvaltningssekreterare, informatör) och lokalkostnader på Sveagatan (inklusive kontorsutrustning). Dessa kostnader har för 2017 fallit ut **376 tkr** lägre än budgeterat bl. a. på grund av sjukskrivning.

Avskrivningar (Not 3)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-10 244	-9 404	840
Avskrivningar maskiner och inventarier	-480	-502	-22
Nedskrivningar			0
Summa avskrivningar	-10 724	-9 906	818

Kostnaderna för avskrivningar är **818 tkr** lägre än budgeterat på grund av att några större investeringsprojekt (Tokebacka, Huvudledning Sundet samt Huvudledning tätorten) driftsattes senare än vad som antogs vid budgeteringen, vilket inneburit att de aktiverats för avskrivningar senare under året än beräknat.

Finansiella poster (Not 4 och 5)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Ränteintäkter			0
varav tillgodoräknad ränta på likviditet			0
Övriga finansiella intäkter		14	14
Summa finansiella intäkter	0	14	14

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Räntekostnader	-4 588	-4 543	46
varav räntekostnader på långfristiga skulder till kommunen	-4 548	-4 536	12
Övriga finansiella kostnader		-1	-1
Summa finansiella kostnader	-4 588	-4 544	45

Utfallet för de **finansiella posterna** ligger väl i linje med budget med en positiv avvikelse som uppgår till totalt **59 tkr** på grund av att kommunlånet varit något lägre än budgeterat för året.

Resultatavstämning (Not 6)

Belopp i tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse
Överuttag (-)/underskott (+)	-1 875	74	1 949
Investeringsfond	8 172	8 224	53
Skuld till abonnenter (UB 2017)	6 900	5 751	-1 149
<i>* Överuttag => skuld till abonnenterna ökar</i>			

Vid årets ingång uppgick VA-verksamhetens skuld till abonnenterna till **5 825 tkr**. I budgeten för år 2017 väntades resultatet för året bli positivt, med ett överskott uppgående till **1 875 tkr** som då skulle regleras till noll genom att skulden till abonnenterna skulle ökas med motsvarande belopp. Årets resultat för VA, före reglering gentemot abonnentkollektivet, blev dock istället negativt och landade på **-74 tkr**. Detta innebär en negativ avvikelse jämfört med budget på **1 949 tkr**. Då VA-verksamheten måste uppvisa ett nollresultat har intäkterna i samband med årsbokslutet justerats upp med **74 tkr**. Samtidigt har skulden till abonnenterna minskats med motsvarande belopp. Den utgående skulden till abonnenterna per 2017-12-31 uppgår därmed till **5 751 tkr** (IB: 5 825 tkr - 74 tkr = 5 751 tkr).

Jämförelse mellan årets resultat och föregående års resultat

Utfallet är **2 899 tkr** sämre för perioden år 2017 jämfört med föregående år.

Intäkterna har varit **812 tkr** lägre 2017 jämfört med föregående år, före reglering gentemot abonnenter, främst på grund av lägre intäkter genererade av VA-avgifter från hushållen. Orsaken till detta, vilken redan nämnts i avsnittet "Verksamhetens intäkter Not 1" ovan, är huvudsakligen att den preliminära debiteringen varit för hög, varför den under året har justerats ned till korrekt nivå samtidigt som kreditering för det för höga uttaget har gjorts till berörda kunder (främst Alingsåshem).

Dock har intäkterna genererade från periodiserade anläggningsavgifter varit högre under innevarande år. Detta beror på att antalet fastigheter som anslutits till det kommunala VA-nätet har blivit fler. Eftersom intäkterna från varje ansluten fastighet periodiseras framåt i tiden under anläggningens livslängd, och genererar månatliga intäkter i form av avskrivningar/periodiserade intäkter, så blir dessa intäkter högre i takt med att fler anläggningar kopplas in.

Verksamhetens kostnader har totalt fallit ut **2 106 tkr** högre innevarande år jämfört med 2016. De största avvikelserna återfinns inom nedan områden:

- **Reparationer & underhåll:** Utfall **799 tkr** lägre jämfört med föregående år då behovet av löpande underhållsåtgärder under året på avloppsreningsverk samt vattenverk varit mindre.
- **Personalkostnader:** Utfall **1 737 tkr** högre innevarande år jämfört med 2016. Detta beror på en utökning med två tjänster under hösten 2017. Under året har man också tagit hjälp av timanställda för arbete med vissa projekt, vilket inte skedde 2016. Vidare har föräldraledighet samt sjukskrivningar förekommit i mindre utsträckning under 2017 än föregående år.
- **Övriga kostnader:** Utfall **1 107 tkr** högre 2017 jämfört med 2016. Detta beror till största del på det pågående bytet till fjärravlästa vattenmätare hos abonnenterna, vilket medfört högre kostnader innevarande år.
- **Processkemikalier:** Utfall **264 tkr** högre i år huvudsakligen på grund av driftstörningar i rötammaren.
- **Gemensamma resurser:** Utfall **169 tkr** lägre jämfört med år 2016 bl.a. till följd av sjukskrivningar.

Avskrivningarna ligger **792 tkr** högre 2017 jämfört med 2016, vilket är en naturlig följd av den fortsatt höga investeringstakten där fler projekt genomförs och aktiveras efter hand och de totala avskrivningarna därmed kontinuerligt ökar.

Finansiella poster uppvisar sammantaget en lägre kostnad med **812 tkr**. Trots att verksamhetens totala långfristiga skuld till kommunen fortsätter att öka till följd av den fortsatt höga investeringstakten ligger kostnaden för kommunlånet på en lägre nivå 2017 jämfört med 2016. Minskningen beror på en lägre internränta 2017 (1,75 %) jämfört med 2016 (2,4 %).

Balansräkning

Underlag är ännu ej tillgängliga.

Kassaflödesanalys

Underlag är ännu ej tillgängliga.

Investeringar

Investeringsutfallet för året uppgår till **54 749 tkr**, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med totalt **11 818 tkr**. Nedan följer en tabell som visar investeringsutfallet 2017 per projekt med en jämförelse av årets utfall mot budget för 2017 samt mot utfallet för år 2016. De största avvikelserna kommenteras även per investeringsområde (expansion, reinvestering, anpassning) nedan.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget
Expansionsinvestering	42 682	34 821	7 861	35 546	725	
Expansionsinvestering - VA	21 110	18 070	3 040	19 645	1 575	
12910 Div. ledningsarbeten, serviser i vhetsområde	750	1 551	-801	1 929	378	Fler och längre servisarbeten än beräknat
12982 Vattenförsörjning Sollebrunn			0	55	55	
<i>Överföringsledning</i>						
12971 Överf.ledning Sundet	7 600	7 765	-165	3 497	-4 268	Tillkommande lantmäterikostnader
12975 Hulabäck utbyggnad VA	500	281	219	260	-20	Konsultkostnader lägre än beräknat samt förskjutits framåt något i tiden.
12978 Saxebäcken överf.ledning	30	15	15	1 272	1 257	
12973 Huvudledn. Ingared-Norsesund		67	-67	65	-2	Mindre tillkommande utgifter efter projektavslut
12970 Huvudledn. VV hemvägen		138	-138	44	-94	Tillkommande lantmäterikostnader/ ersättningar.
12918 HVL Stadsskogen-Lövekulle		-2	2	2	3	
12976 Överf.ledning Lövek-Simmen		81	-81	29	-52	Tillkommande lantmäterikostnader efter färdigställande

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget
<i>Omvandlingsområden</i>						
12974 Sundet VA utbyggnad inom omr.	6 000	4 000	2 000	189	-3 811	Projektet försenat vilket innebär lägre utgifter i år men högre utgifter 2018
12969 Saxebäcken VA utbyggnad inom omr.	1 000	1 109	-109	11 347	10 238	Ökade kostnader för utförande än beräknat (tillkommande arbeten) samt kostnader för ledningsrätt och ersättningar.
12972 Skämningared/Svanvik Utbyggnad VA	500	864	-364	406	-459	Projekteringskostnaderna har av områdets karaktär blivit dyrare än beräknat.
12919 Västra Bodarne	4 700	2 034	2 666	44	-1 990	Arbetet utförs i egen regi och utgifterna under året har blivit lägre än budgeterat.
12984 Utbyggnad inom Röhult, Blåtjärnsvägen	30	40	-10	166	126	Tillkommande lantmäterikostnader/ersättningar
12977 Utbyggnad inom Simmenäs		127	-127	341	214	Tillkommande lantmäterikostnader/ersättningar
Expansionsinvestering - Exploatering VA	21 572	16 751	4 821	15 901	-850	
12850 Tokebacka VA	11 000	12 466	-1 466	12 372	-95	Tillkommande arbeten har medfört högre utgifter än budgeterat.
12822 Stadsskogen Planering AT	4 850	33	4 817		-33	Åtgärder som budgeterats har inte blivit utförda. Detta är budget och kostnader som VA-avdelningen inte styr över.
12826 Lövekulle Etapp 3 Skårsvägen	2 255		2 255		0	Försenad projektstart
12860 VA Kärrbogärdevägen 2893 (Östra Ingared)	1 710	2 892	-1 182	1	-2 891	Tillkommande ändring- och tilläggsarbeten på grund av sämre markförhållanden än projekterat. Diskussioner med projektör pågår.
12861 VA DV Kärrbogärdev. 2893 (Östra Ingared)	785	0	785		0	Exploatören har åtagit sig denna kostnad.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget
12832 Strandstigen	500		500		0	Åtgärder som budgeterats har inte blivit utförda. Detta är budget och kostnader som VA-avdelningen inte styr över.
12833 Frostvägen	472		472		0	Åtgärder som budgeterats har inte blivit utförda. Detta är budget och kostnader som VA-avdelningen inte styr över.
12829 Prästerydsvägen		735	-735	2 269	1 534	Ej budgeterade investeringsutgifter för ett projekt som i huvudsak utfördes 2016 då det var budgeterat.
12845 Cirk Grankulleg 55-59 VA		0	0	197	197	
12848 Cpl & timglas Stadsskogsg		533	-533		-533	Ej budgeterade investeringsutgifter.
12819 Pumpstation Bergakungen			0	217	217	
12841 Cirkulation Bergakungen			0	393	393	
12844 Kvartersm Grankg 55-59			0	77	77	
12831 VA Norsesundsvägen		92	-92	374	283	Tillkommande lantmäterikostnader
Imageinvestering	0	0	0	0	0	
Reinvestering	16 695	12 770	3 925	11 732	-1 039	
12942 Byte av dricksvattenpump Hjälmed	650	29	621	49	20	Utfall endast för projektering. Pumpbyte senarelagt till 2018
12946 Datorisering Bjärke vattenverk	800	380	420	228	-152	Lägre kostnad pga. att offerten inkom lägre än förväntat vid budgeteringen
12940 Datorisering Hjälmed och yttre anläggningar	400	81	319	660	579	Behovet av programmeringar har varit mindre än beräknat

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget
12989 Ombyggnad, ny rötkammare	50	29	21	306	277	Senareläggning av projekt pga.. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12909 Utbyte Gasmotorer, panna	1 365	98	1 267	515	418	Senareläggning av pågående projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12907 Utbyte doserpumpar ALG	155		155		0	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12964 Utbyte av slamavvattnare ARV Sbn	50		50		0	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12967 Utbyte/uppgradering av rotociver/rensgaller	500	428	72		-428	Utgiften blev något lägre än budgeterat.
12916 Renovering av pumpstationen Åvägen	605	823	-218		-823	Budgeterat pris togs fram före det att upphandlingen var färdig.
12914 Renovering av tak och plåtarbeten sandviksvägen	255		255		0	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12917 Byte av golv i Savannen och Kristineholms pumpstationer	55		55		0	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12912 Inv. i samband m ledningsunderhåll	11 210	10 414	796	8 551	-1 863	Lägre kostnader på grund av att personal som normalt arbetar med dessa underhållsåtgärder istället utfört VA-arbeten som belastar projektet, ledningsarbeten såsom nya serviser och mindre akuta omläggningar.
12921 Bassänger renovering ARV Nolhaga	300		300		0	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12923 Utbyte ventilation & värme maskinbyggnad ARV Nolhaga	300		300		0	Mindre åtgärder gjorda inom driftbudget.

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget
12906 Renovering av skrapssystem sandfång samt bassäng 5-6 försed.		218	-218	26	-192	Budgeterat 2016, blev något förskjutet i tid och belastade därmed delvis 2017.
12915 Utbyte av pumpar med rörgalleri och automatiskåp i Sandudden, Tollerød		304	-304		-304	Budgeterat 2016, men försenat till 2017.
10003 Maskiner & inventarier		54	-54	191	138	
12200 Projektering före projekt Myggen 5		-87	87	87	174	Projektet blir ej av. Kostnader omförda till drift.
12904 Utbyte traktor till minilastare vid ARV/VV			0	466	466	
12950 VV Alingsås byte omrörare			0	369	369	
Utbyte av tråg samt transportskruvar i galler			0	282	282	
Anpassningsinvestering	7 190	7 158	32	10 213	3 208	
12987 Datorisering verk och pumpstationer	2 945	858	2 087	109	-749	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12908 Komplettering brand, inbrottslarm maskinbyggnad	250		250		0	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef
12956 Uppgradering och utbyte av PLC, ARV Sbn	50	230	-180	269	40	Huvudsakligen budgeterat 2016 (50 tkr 2017), men försenat till 2017.
12913 Installation av reservkraftsuttag i strategiska stationer inom kommunen	45	22	23	21	-1	Senareläggning av projekt pga. resursbrist i väntan på tillsättning av ny driftchef

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse helår/budget
12927 Dagvattenåtgärder	2 500	2 616	-116	77	-2 539	Avsatta medel för det stora projektet omläggning av VA-ledningar längs LV 42 i Sollebrunn avsåg dagvatten-åtgärden. I projektet som sedan överförts till 12912 ingår även vatten- och avlopp. Vilket innebär att detta projekt (12912) blivit motsvarande lägre.
12920 Huvudledningar Alingsås Tätort (inkl. byggnation av ny ventilkammare)	1 000	3 169	-2 169	8 168	4 999	Tillkommande kostnader för byggnad och installation av VA -el-automatik.
12951 Nödvattenbrunn Nohaga	400	70	330	734	664	Vattendom drar ut på tiden, byggnation av anläggning först 2018.
12994 Mottagningsanläggning för slam		18	-18	592	574	Tillkommande åtgärder, ej budgeterade
Slammottagning Sävelund		152	-152			Tillkommande steg till ny slammottagningsanläggning Sävelund (invproj 12994), pga. att befintlig anläggning inte fungerar som planerat, ej budgeterat.
12945 VV Alingsås utb. klorhus			0	9	9	
12981 Ombyggnad ventilation & energieffektivisering Sbn ARV		22	-22	31	9	
Kväverening			0	203	203	
TOTALT UTGIFTER	66 567	54 749	11 818	57 491	2 894	

Utgifterna för VA verksamhetens **expansionsinvesteringar** har totalt blivit **7 861 tkr** lägre än budgeterat. Dessa investeringar delas in i två delar. Dels expansionsinvesteringar inom

ordinarie VA-verksamhet och dels expansionsinvesteringar inom exploateringsområdet. Utgifterna för **expansionsinvesteringar, VA** blev 3 040 tkr lägre än budgeterat. Detta beror huvudsakligen på att VA-utbyggnaden inom Sundet är försenad samt på att utbyggnaden i Västra Bodarne utförts i egen regi och till en lägre kostnad än beräknat. Utgifterna för **expansionsinvesteringar inom exploateringsområdet** blev 4 821 tkr lägre än budgeterat för året. Den enskilt största avvikelsen avser här Stadsskogen där åtgärder budgeterats för 4 850 tkr men där åtgärderna inte blivit utförda. Budget och kostnader för exploateringsinvesteringarna styr emellertid inte VA-enheten över utan verksamheten är här beroende av information från exploateringsavdelningen.

Utgifter för **reinvesteringar** har ett utfall som ligger **3 925 tkr** lägre än budgeterat. Som framgår av tabellen beror detta till stor del på att flertalet budgeterade investeringsprojekt senarelagts på grund av resursbrist under året vid kommunens vatten- och avloppsreningsverk. Detta är nu åtgärdat och från och med den 1/1 2018 har två nya driftchefer tillsatts.

Utfallet för **anpassningsinvesteringar** ligger i linje med budgeterade medel och avviker positivt med endast **32 tkr** för året. Dock finns två större avvikelser inom detta investeringsområde. Projektet för datorisering av verk och pumpstationer har senarelagts på grund av resursbrist (se reinvesteringar ovan) vilket givit lägre utgifter med knappt 2 100 tkr. Samtidigt har investeringen i huvudledningar i Alingsås tätort blivit knappt 2 200 tkr dyrare på grund av tillkommande kostnader för en ny ventilkammare samt installation av VA el/automatik i byggnaden.

Jämförelse av investeringsutfallet med motsvarande period föregående år

Utfallet innevarande år ligger totalt **2 894 tkr** lägre än utfallet år 2016. Utfallet mellan åren är svårt att jämföra då investeringsprojektens antal och omfattning kan variera stort mellan åren. De största avvikelserna kommenteras per område nedan.

Expansionsinvesteringarna har ett utfall som totalt är endast **725 tkr** lägre i år jämfört med år 2016. Dock finns inom detta investeringsområde stora avvikelser mellan åren på projektnivå i båda riktningar.

Lägre utgifter jämfört med år 2016:

- VA-utbyggnaden till samt inom Saxebäcken (projekt 12978 & 12969) utfördes till stor del under år 2016. Årets utfall är därför knappt 11 500 tkr lägre än föregående år.
- Utbyggnaden längs Prästerydsvägen utfördes till största delen år 2016 varför utgifterna innevarande år är drygt 1 500 tkr lägre jämfört föregående år.

Högre utgifter jämfört med år 2016:

- Arbete med överföringsledning till Sundet, samt med VA-utbyggnad inom Sundetområdet, kom igång hösten 2016 och har löpt för fullt 2017. Investeringsutgiften är drygt 8 000 tkr högre i år än föregående år.
- Utbyggnaden längs Kärrbogärdevägen startade upp i år och avviker jämfört 2016 med knappt 2 900 tkr.
- VA-utbyggnaden i Västra Bodarne har kommit igång under 2017 och har därmed utgifter som är knappt 2 000 tkr högre år 2017 jämfört med 2016.

Inom området **reinvesteringar** har utfallet blivit högre än föregående år med **1 039 tkr**. Den största differensen inom detta område återfinns inom projektet *Investeringar i samband med ledningsunderhåll* och förklaras av att mer underhållsarbete utförts inom detta projekt innevarande år jämfört med år 2016.

Inom investeringsområdet **anpassningsinvesteringar** har utfallet varit **3 208 tkr** lägre under innevarande år jämfört med år 2016. Inom detta område är det två projekt som har stora avvikelser mellan åren. Projektet *Huvudledning Alingsås tätort* utfördes till en större del år 2016 och har därför ett utfall som är knappt 5 000 tkr lägre jämfört med föregående år. Utgifterna för *dagvattenåtgärder* har emellertid istället varit drygt 2 500 tkr högre i år än förra året främst på grund av att mer arbete utförts längs riksväg 42 Sollebrunn.

Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid

VA-verksamheten får förutbetalda intäkter från de anläggningsavgifter som tas ut i samband med att fastigheter ansluts till det kommunala VA-nätet. Endast 5 % av de debiterade anläggningsavgifterna resultatförs som en direkt intäkt under innevarande år. Resterande del (95 %) av den debiterade avgiften anses vara förutbetald, dvs. betald i förtid. Denna del periodiseras/fördelas därför framåt i tiden och genererar månatliga intäkter under anläggningens resterande livslängd. Dessa intäkter möter de kostnader verksamheten haft i form av avskrivningar på de investeringar som gjorts i VA-nätet.

Förutbetalda intäkter avseende anläggningsavgifter för vatten och avlopp uppgick under året till **12 956 tkr**. Detta ligger **12 922 tkr** under plan då de budgeterade intäkterna var 25 878 tkr. Denna avvikelse är stor, men intäkter från anläggningsavgifter varierar kraftigt över tid och påverkas bl.a. av bygglovshandtering, utbyggnadstakten samt förskjutningar i tid av planerade byggprojekt inom kommunen.

Tkr, Inkomster	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse Bokslut/Budget
- Anläggningsavgifter VA	14 725	8 875	-5 850	13 306	-4 431	
Strötomter (02801)	5 225	5 620	395	3 212	2 407	Något fler bygglov beslutade än budgeterat.
Röhult (02802) Blåtjärnsv.	950	435	-515	676	-241	Färre anslutningar än budgeterat pga. försenade bygglov.
Simmenäs (02811)	570	153	-417	8 558	-8 405	Problem m anslutningsförfarandet för två fastigheter
NV Sävelund (02810)	190		-190	379	-379	Föreslagen byggnation återkallad.
Norsesund (02805)	808		-808	480	-480	Samfällighet för Solvedenv. försenad
Saxebäcken överföringsledning	950		-950		0	Ingår i utfallet "Saxebäcken VA inom omr.", se nedan.
Saxebäcken VA inom området	6 033	2 317	-3 716		2 317	Utb. av VA-ledningar fördröjd. Anl. togs i bruk först 17-07
Ingared syd Sjöbov. (02892)		116	116		116	Fsg. och bygglov för en tomt 2017, ej budgeterad.
Tomtered (02807)		235	235		235	Hopslagning av fastighet med bebyggd, ej budgeterad.
- Anläggningsavgifter Exploatering VA	8 160	4 081	-4 078	4 551	-470	

Tkr, Inkomster	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse helår	Bokslut 2016	Differens 2016/2017	Kommentar avvikelse Bokslut/Budget
Frostvägen (02826)	238		-238		0	Detaljplan försenad.
Prästerydsvägen (Rosendal) (02862)	1 425		-1 425		0	Utbyggn. av VA-ledningar fördröjd. Ingen byggansökan ännu gör byggstart osäker.
Tokebacka VA	1 425		-1 425		0	Ingen tomtförsäljning skett under året.
Nordöstra Stadsskogen (Stadsskogen Planering AT) inkl Grankullegatan	3 515	3 329	-186	3 800	-471	Ansl. Grankulleg. & byggnation av minst ett större flerfamiljshus.
Norsesundsvägen (02894)	475	118	-357	151	-33	Försening av fsg. o byggnation på budgeterade bygggrätter enl. detaljplan
Lövekulle etapp 1 fritid (02837)	475	572	97	301	272	Fler bygglov givna än budgeterat.
Norra Borgen (02804)	545		-545	125	-125	Bygglov fördröjda.
Motorbåten (02856)	62	62	0	62	0	Avslutning av bebyggande för kv. Motorbåten
Hambogatan (02839)				112	-112	
<i>Reglering*</i>	2 993		-2 993		0	
<i>*För att nå samma totalnivå som inlämnat underlag till flerårsstrategi delårsbokslutet 2016</i>						
TOTALT INKOMSTER	25 878	12 956	-12 922	17 857	-4 901	

Anläggningsavgifterna delas upp i två delar. Dels anläggningsavgifter inom ordinarie VA-verksamhet, dels avgifter som tas ut i samband med utbyggnad av exploateringsområden. Intäkterna från den ordinarie VA-verksamheten blev **5 850 tkr** lägre 2017 än budgeterat. Detta beror huvudsakligen på att utbyggnaden av VA-ledningar inom området *Saxebäcken* blev fördröjd, vilket samtidigt inneburit en fördröjning av när anläggningarna kunnat tas i bruk. Debiteringen av anläggningsavgifter i området blev därför 4 666 tkr lägre för året. Vidare blev anläggningsavgifterna från *Norsesund* drygt 800 tkr lägre på grund av försening av anslutning av samfälligheten *Solvedenvägen*. Färre anslutningar har även utförts i områdena *Simmenäs* samt *Röhult (Blåtjärnsvägen)* med sammantaget drygt 900 tkr på grund av förseningar samt problem med anslutningsförfarandet. Intäkter från *Strötomter* har dock gett ett överskott jämfört med budget uppgående till knappt **400 tkr** då fler objekt än budgeterat har anslutits till VA-nätet.

Inom exploateringsområdet har intäkterna blivit **4 078 tkr** lägre än budgeterat. Det beror främst på att utbyggnaden av VA-ledningar vid *Prästerydsvägen* blivit fördröjd samt på att ingen tomtförsäljning skett under året i *Tokebacka*.

En budgetavvikelse på **2 993 tkr** kommer från en justeringspost. Gällande budget för 2017 baseras nämligen på beräkningar från delårsbokslutet 2016. Senare under 2016 justerades denna intäktsprognos avseende anläggningsavgifterna ner. För att ändå visa realistiska budgetnivåer per projekt lades en regleringspost då in i budgeten på 2 993 tkr eftersom vi i det skedet inte fick lov att justera ned budgeterat belopp. Denna regleringspost har ej kunnat debiteras ut varför utfallet understiger budget med detta belopp.

Personalredovisning

Personal och kompetensförsörjning

Personalsammansättning

	Antal personer	Antal anställningar	Antal årsarbetare	Medelålder	Månadsavlönad Syssestättningsgrad (snitt)
AID-struktur	89	89	87,6	47,1	98%
Administration	11	11	11,0	49,5	100%
Teknikarbete	78	78	76,6	46,8	98%

Per den sista november 2016 var 91 medarbetare anställda på Tekniska förvaltningen och per sista november 2017 är motsvarande siffra 89. Denna marginella skillnad beror på vakanser.

Andel timavlönade

Verksamheten har använt sig av timavlönade och övertid för att klara verksamheten vid ordinarie medarbetares frånvaro under 2017. Timavlönade motsvarar 4,85 årsarbetare och övertiden 3,3 årsarbetare under perioden jan-nov 2017. Under motsvarande period har sjukfrånvaron varit 7,7 årsarbetare.

Personalomställning

Personalomställningen 2017 ligger på knappt 6%, två personer har både börjat och slutat innevarande år, vilket får anses som felrekryteringar.

Personalförsörjning

Anläggningsarbetare är eftertraktade på marknaden, på fyra annonser har tre rekryterats. Löneläget har varit svårt att matcha där kompetens och erfarenhet funnits. Antalet sökande har varit relativt gott.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling sker löpande och efter behov.

Jämställdhet

Lönestrukturen följer i stort sett BAS-värderingens struktur. I BAS-systemet bedöms vilka grundläggande krav som finns i arbetet på respektive befattning eller yrkesgrupp. Undantag är Avfallshämtarna som ligger högre i medianlön än yrkesgrupper som är värderade högre i BAS-värderingen. Orsaken till detta är delvis konkurrensutsättningen med den privata marknaden. Några skillnader mellan könen kan inte utläsas då det är för få kvinnor anställda som avfallshämtare 2017.

Anläggningsarbetare och drifttekniker är BAS-värderade i en grupp där även kvinnodominerade yrken återfinns. De kvinnodominerade yrkesgrupperna avviker mer än

500 kr från medianlön, dvs anläggningsarbetarna och framförallt driftteknikerna ligger högt med sin medianlön i jämförelse med likvärdiga kvinnodominerande yrken.

Arbetsmiljö

Återfinns under avsnittet Åtaganden.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Tekniska förvaltningen genomför en gång per år en fysisk arbetsmiljöronnd i lokalerna och på arbetsplatserna. Den psykosociala arbetsmiljöronden genomförs genom NMI enkät (nöjd medarbetarindex). Arbetsplatserna arbetar på arbetsplatsträff (APT) med uppföljning av den psykosociala arbetsmiljöronden vilket leder till avdelningsspecifika handlingsplaner. Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) och ledning tar därefter fram en central handlingsplan.

Arbetsmiljöarbetet följs upp av ledning tillsammans med FSG. Innan förändringar i organisationen görs konsekvens- och riskbedömningar tillsammans med skyddsombud.

Arbetsmiljöfrågorna följs upp på APT och i kontorets samverkansgrupp.

Utförarenheten på Gata behöver ta fram en specifik rutin för hot och våld anpassad för just denna verksamhets förutsättningar.

Vi ser att uppgiftsfördelning av arbetsmiljöansvaret behöver ses över och ser också just nu över rutin för introduktion av nyanställda.

Sjukfrånvaro¹

Tekniska förvaltningens systematiska arbete med rehabilitering har gett resultat, dvs sjukfrånvaron har totalt sjunkit med -1,6 % mellan 2016 och 2017.

Rehabiliteringsinsatser har gjorts tillsammans med företagshälsovården där det varit aktuellt. Flera längre sjukfrånvarotillfällen har haft orsaker som inte varit arbetsrelaterade, varför förvaltningen haft svårt att fånga upp dessa i form av tidiga signaler.

Målsättningen är att arbeta in rutinen "Från frisk till frisk" så att vi än mer arbetar utifrån friskfaktorer och tidiga signaler. Chefen ska hålla samtal med medarbetaren efter fyra sjukfrånvarotillfällen samt en rehabiliteringsutredning efter sex tillfällen på rullande 12-månadersperiod. Vi behöver ytterligare fokusera på fysisk arbetsmiljöronnd samt organisatorisk och social arbetsmiljöronnd (medarbetarundersökningen med handlingsplan) för att utvecklas vidare.

Handlingsplanen efter medarbetarundersökningen 2016 tog upp att kedjan med nämndens mål skulle förtydligas ut till den enskilde medarbetaren. Förvaltningschef och HR har besökt de flesta APT:er för att beskriva denna kedja och cheferna arbetar vidare per medarbetarsamtal där målen ska blir tydliga per individ. Detta arbete har påbörjats under 2017 och kommer att fortsätta under 2018.

---

¹ Redovisningen omfattar månadsavlönad personal.

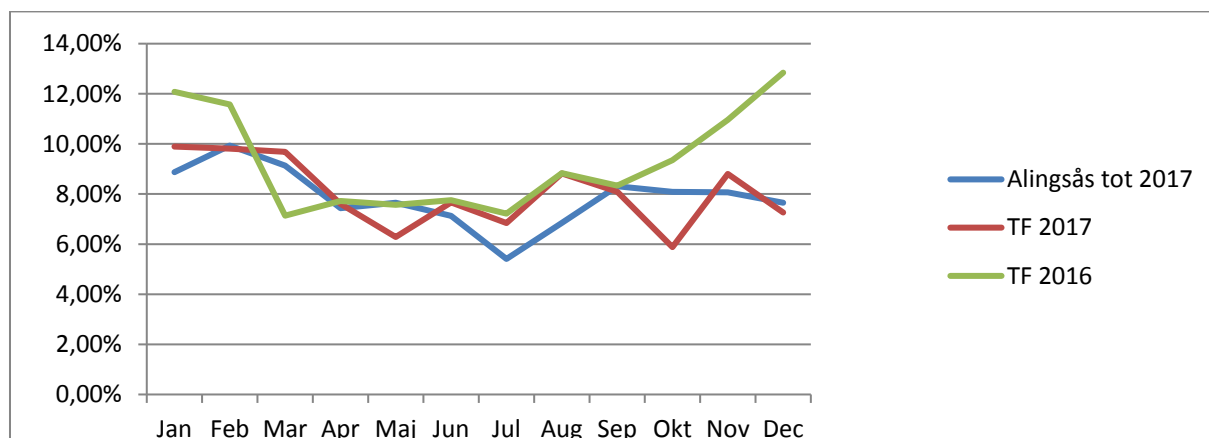
Äldre medarbetare över 55 år har en högre sjukfrånvaro och här återfinns både arbetsrelaterade och inte arbetsrelaterade orsaker. Långtidssjukskrivningar i gruppen 30-39 återfinns främst på Avfallsavdelningen, där det pågår aktivt rehabiliteringsarbete.

Tabell, sjukfrånvaro i %

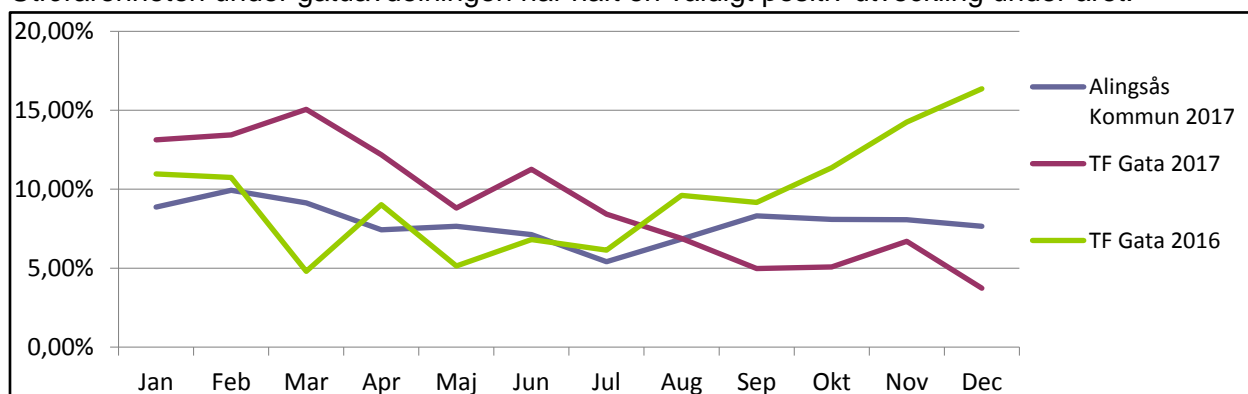
Tekniska nämnden	2017	2016	Diff
Totalt	7,9%	9,5%	-1,6%
<29	4,6%	1,6%	3,0%
30-39	11,2%	7,8%	3,4%
40-49	2,3%	1,9%	0,4%
50-55	5,9%	10,7%	-4,8%
>56	10,1%	11,7%	-1,5%
Kvinna	7,9%	10,9%	-3,0%
Man	7,9%	8,5%	-0,6%
Dag 1-14	2,6%	2,3%	0,3%
Dag 15-59	1,2%		1,2%
Dag 1-59	3,8%	3,5%	0,3%
Dag 60	4,0%	6,0%	-2,0%

Total sjukfrånvaro Tekniska Förvaltningen

Utförarenheten under gatuavdelningen har haft en väldigt positiv utveckling under året.

Arbets skador och tillbud

Det är inte enbart negativt att antalet tillbud har ökat då vi är medvetna om att vi har ett mörkertal här. Får vi fler att anmäla tillbuden har vi möjlighet att arbeta med förebyggande insatser i form av rutiner för säkert arbete, vilket i sin tur gör att antalet arbets skador på sikt kan minska. Säkerhet behöver tas upp på APT varje gång och ansvariga chefer behöver ha en kontinuerlig dialog med skyddsombuden för att gemensamt arbeta med arbetsmiljöfrågan.

Flertalet tillbud gäller halkolyckor, klämskador och medarbetarna behöver uppmärksammas på gällande rutiner och föreskrifter.

Tabell, antal anmälda tillbud och arbets skador

Typ	2016	2017	Differens 2016-2017
Tillbud	1	12	11
Arbets skador	9	11	3

Internkontrollbilaga

#	plan/löpande	process	identifierad risk	beskrivning av kontroll	ansvar	utförare av kontroll	metod	status
TN 1	plan: verksamhet	Ökat byggande inom kommunen	Utökning av arbetsuppgifter utan tillskott av resurser innebär effektivisering och/eller prioritering	Vad prioriteras eventuellt bort då resurser saknas, d.v.s. vad i huvuduppdraget genomförs inte?	TN	Controller	Analys	avvikelse
TN 2	plan: ekonomi	Process för projekt	Om tid inte redovisas på projekt kan detta ge missvisande ekonomisk bild samt innebära finansieringsproblem med löpande verksamhet.	Bristande tidsrapportering på projekt	TN	Controller	Analys	godkänd
TN 3	plan: personal	Nyrekrytering/ introduktion	Om inte en introduktion sker enligt framtagna rutiner dröjer det längre innan resursen har möjlighet att bidra till verksamheten.	Introduktion av nya medarbetare genomförs inte på ett optimalt sätt	TN	Controller	Stickprov	avvikelse
TN 4	plan: verksamhet	Inköp	Följer vi inte ramavtal kan detta få negativa ekonomiska konsekvenser i form av skadestånd eller högre priser.	Att beställare följer gällande ramavtal	TN	Controller	Analys	godkänd
TN 5	plan: verksamhet	Upphandling	Har vi god kontroll över när våra förvaltnings-specifika avtal behöver förnyas eller förlängas så att vi inte står utan avtal vilket kan få konsekvenser för både verksamh. och ekonomi?	Att rutin finns med påminnelse om att avtal slutar gälla	TN	Controller	Analys	avvikelse

Avvikelserna som uppstod enligt ovanstående tabell förklaras här mer ingående:

tn1 - Att det blir en avvikelse här beror på att huvuduppdraget för vissa verksamheter inte är definierat tydligt och klart. Det blir svårt att avgöra om en neddragning på grund av resursbrist faktiskt drabbar en del av huvuduppdraget.

tn3 - Alla anställda hade inte fått den introduktion som avsågs enligt introduktionsplanen. Av stickproven har det även framkommit att det finns önskemål om att nyanställd personal skall få introduktion i hur det är att arbeta i kommunal förvaltningsmiljö. Dessutom finns önskemål om ta fram en ny uppdaterad riktlinje som kan användas vid introduktion.

tn5 – I dagsläget finns inget system som används där ansvarig personal uppmärksammas på att avtal skall förlängas eller sägas upp, eller att ny upphandling skall genomföras.